

FÉLSZÁZAD A KÜZDELEM ÚTJÁN

FEJÉRVIZY MÁRTON
HATVAN ÉVES,

SCHUSTER JÁNOS
KISFALUSY KÁROLY
REITER JÓZSEF
JESZTRABSZKY ANTAL
ROTH SAMU
ÖTVEN ÉVES

NYOMDÁSZ-JUBILEUMÁRA

a rendező-bizottság megbízásából
írta
ANDAI GYULA

EGY PERCRE CSAK... Fordítsuk el tekintetünket a pusztulástól, ne halljuk a sebesültek, haldoklók jajszavát, ne érezzük a négy év óta reánk szakadt szenvedést, nyomorúságot, ne lássunk könnyező özvegyeket, apátlan, éhező munkásgyermeket, kezetlen, lábatlan, vak, rángatózó rokkantakat!

Csak egy percre... Örüljünk a derűs, mosolygós napsugárnak, vonuljon szivünkbe a békés nyugalom érzete, ünnepeljük a munka harcmezejének hőseit!

Csak egy percre... Álljunk meg munkástársaink előtt, nyújtsuk nekik a szeretet, a tisztelet, a becsülés pálmáját! Hősök ők is, hősei a munkának, az életküzdelemnek, hősei egy félszázad derűtlen, boldogságnélküli világnak.

Mert a munkás élete nyomorúságból és reményből szövődik. Amíg dolgozik és munkában tölti napjait, addig csak tengődik máról-holnapra. Tengődését csak a remény teszi elviselhetővé, a remény, hogy egykor jobb lesz, egykor könnyebben fogja hordani az élet terheit, egykor munkáját jobban fogják méltányolni.

Oh, de közben gyorsan suhannak el feje fölött az évek, közben ezernyi munkástársa kidől az élet harcában, közben eltemetődnek a remények, sírba hullanak az ábrándok, sűrűn hanyatlanak le a munkáskezek, és bizony-bizony óriási messzeségben találunk a munkás életútján egy olyan jelzőkőre, ahol egy-egy munkástársunk ötven évi munkássága után néhány pillanatra pihenni megáll.

Vajjon mit remélhettek ti még, rokkant testű munkástársaink? Vajjon ötven év alatt agyoncsigázott, agyonfáradt lelketek talál-e még enyhét, pihenőt nyújtó oázisra? Vajjon az ötvenegyedik év holnapja meghozza-e a hosszú esztendő k fáradozásának gyümölcsét, vajjon a halálon innen is lesz-e számotokra nyugalom?

Vajjon mikor jut a munkásság a méltánylás azon fokáig, hogy egy hosszú, küzdelmes pálya után csendes nyugalomban tölthesse életének hátralévő napjait, éveit? Mikor pihenhet meg a hosszú fáradtságos, küzdelmes évek után, mely évek testi-lelki erejét felőrölték? Mikor fog a tőke annak belátására jutni, hogy akik az ő jólétükért nyomorogva dolgoztak, akik az ő gazdagságáért éltek szegénységben, akik az ő boldogságáért szenvedtek, akik az ő jóllakottságáért éheztek, akik az ő erősségéért gyengültek, senyvedtek és pusztultak: – öregségükre a mindennapi kenyér nehéz gondjaitól megszabadítsa?...

És remélünk tovább!

Mintha a világháború rémes éjszakájának sötétjén átszillámlana a derengő hajnal, mintha a ködös távolban vibrálna egy keskeny fénysáv!

A rossz emberi indulatokból, gonoszságokból, örületes hajszából mintha valamely tisztultabb, nemesebb életfelfogás szűrődnék le, mintha az emberek közelebb húzódnának egymáshoz.

Mintha a borzalmak pokoli tobzódása után a kölcsönös megértés, a megbecsülés váltaná fel a szívekben az önzést.

Mintha a világháború rettenetes pusztítása magával ragadná a régi világ korhadt strukturáját.

Mintha új eszmék, új áramlatok megváltoztatnák azt a világfelfogást, mely óriási válaszfalakat emelt az emberiség közé!

Ebben a megújulásban a munkás meg fogja találni az őt megillető helyet, élete nem lesz örökös nyomorgás, öregsége nem lesz sivár éhezés!

És akkor... ötven évi munkásságához méltó lesz a jutalom, az elismerés, a méltánylás!

*

Jubiláló munkástársaink nem egyszerre töltötték be munkásságuk ötvenedik esztendejét. Közülök egyik-másik már néhány esztendővel túlhaladta a félszázadot. Csak vártuk a háború végét, lestük mikor vonul el az a rettenetes vihar, mely lángba borította az egész világot. De tovább nem várhatunk, egyrészt mert az évek folyamán hatra szaporodott azok száma, akik félszázadnyi munkásélet terhével vállukon dolgoztak közöttünk és szinte lelkiismereti furdalást éreztünk amiatt, hogy amikor oly kevesen érik meg társaink közül e hosszú időt, még csak meg se emlékeztünk e ritka alkalommal róluk, másrészt pedig, mert... mert... no igen, ha hosszú is az élet, mégis nagyon rövid ahhoz, hogy valamit megvárjunk. Más keretben, más körülmények között szerettük volna öreg szaktársaink irányában leróni a megbecsülés adóját. Oh, de napról-napra, hónapról-hónapra, évről-évre mindjobban eltompult szívünk, mindjobban éreztük a rettenetes pusztulás hatását, mindnyájan szenvedünk, mindannyiunk lelkéből elszáll az ismeretlen messzeségbe egy-egy fájó sóhaj, egy jeltelen sír felé, hol egy-egy kedves halottunk alussza örök álmát.

Ilyen az életünk, ilyen hangulat hatja át lelkünket, amikor örömnünnepet kellene ülnünk!

Napsugarat kell keresnünk a viharban!

Jubiláló szaktársaink életrajzát kronologikus sorrendben közöljük. Elsőnek Fejérvizy Mártonét, ki annyival is kiemelkedik, mert ezúttal másodszor jubilál: először 1907-ben, amikor nyomdászságának ötven, és ma, amikor hatvanegyedik évét tölti a szedőszekrény mellett. Őt követi a betöltött évek szerint Schuster János, ki 1915 július havában, Kisfalusy Károly, ki 1916 július havában, Reiter József, ki 1918 március havában, Jesztrabszky Antal, ki 1918 augusztusában töltötte be nyomdászságának ötvenedik esztendejét és végül Roth Samu, ki bár évek szerint (1916 április) megelőzné jubiláló szaktársait, de különös kívánságának teszek eleget, amikor utolsó helyre juttatom önmaga fogalmazta biográfiáját.

ÉLETRAJZOK

FEJÉRVIZY MÁRTON

1857 augusztus 15-től, tehát hatvanegy éve dolgozik szakmájánál!

Eltérően az akkori idők szokásaitól, amikor már tíz-tizenegy éves korban fogták a gyereket valamely mesterségre, ő a reáliskola második osztályának végeztével, 15 éves korában kapott kedvet a nyomdászat megtanulására és belépett a Beimel és Kozma-féle nyomdába. E nyomda abban az időben már nagyobb üzemnek volt nevezhető, saját betűöntődével rendelkezett, három gyorssajtója, két kézisajtója, papírsimító-gépje (Satiniermaschine) volt.

Négy évi tanulás után 1861 augusztus 15-én felszabadult és mint kéthónapos segéd már önállóan szedi a hetenkint kétszer megjelenő katolikus lapot, a «Religio»-t, amiért az akkori időben magasnak mondott fizetést, tizenegy pengő forintot kapott.

Nyomdász pályája ez első állomásán nem sokáig időzik, felszabadulása után két évvel, 1863-ban Kertész Józsefhez kerül, ahol a «Családi Kör» című divatlapot csinálja. Szerkesztője nem tudván «Marci öcsém»-től megválni, a lappal magával cipelte azokba a nyomdába, ahova vándorolt, Kertésztől Khór és Weinhoz, innét Deutschhoz és végül a Kocsi-féle nyomdába. Kitűnő szaktudását igazolja az a körülmény is, hogy fiatal segéd létére 18 forint fizetése volt a lapnál.

Az 1870-71-iki sztrájk után mint egyike a rebellis sztrájkolóknak, kibukott e jó kondícióból és a Heckenast-nyomdába lépett. A vándorlás, a világotpróbálás vágya őt sem hagyta nyugodni, rövid itteni működés után vándorbotot vesz a kezébe és Marci bátyánk vígan énekelve baktat a poros országúton, nagy leleményességgel űzve a «fechtolás» művészetét. De nem juthatott messzire, mert Bécsben megpihenve, belép a Holzhausen-, majd rövid idő után a császári államnyomdába.

Négy év után, 1875-ben megunta a császárvárost, visszakerül Pestre, hol pár hónapig a Pesti Részvény-nyomdában dolgozik, innét belép a Franklin-Társulathoz.

Ez időtől fogva megszákítás nélkül, tehát 43 év óta, áll a szedőszekrény mellett!

Vagyis inkább ül! Mert bizony 76 év terhével, 61 évi szakadatlan munkásság után nehezebb esik a betűszekrény előtt állni, egy alkalmas szerkezetű széken ülve szedi a sorokat...

Egyike azon kevés életbenlévőknek, akik 1861-ben alapítói voltak Segélyző-egyesületünknek. Több cikluson tagja és jegyzője volt a választmánynak, 1865-ben élénk részt vett az Önképző-Egyesület megalakításában, mely egyesületnek hosszabb ideig pénztárosa is volt. Mint ilyen, ő bocsátotta az 1870-iki nagy sztrájk alkalmával az egyesület körülbelül 900 forintnyi vagyonát a sztrájkoló szaktársak rendelkezésére, amiért az akkori hatóság részéről sok zaklatásnak volt kitéve.

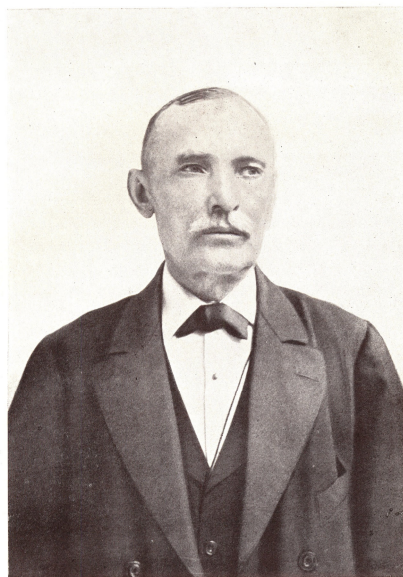
Nejével és leányával, ki a Hofherr és Schrantz-cég tisztviselőnője, boldog családi életet él.

... És ma, 76 éves korában, ahogy néha végigtipeg a szedőtermeken, meg se látszik a mi Marci bátyánkon, hogy hatvanegy évvel ezelőtt állt a szedőszekrény mellé!

Bizony már pihenésre vágyik, szívesebben töltené nyugalomban napjait! Dehát az élet, a megélhetés még mindig könyörtelenül odaláncolja a betűszekrény mellé!

A mai rokkantsegélyből nem lehet megélni...

SCHUSTER JÁNOS

Ma hatvannégy éves, ötvenhárom éve nyomdász.

Tizenegy éves gyerekkorban gépmester-tanoncnak lépett be az Emich Gusztáv-féle (mai Athenaeum) nyomdába. Tanulási idejének negyedik esztendejében az ottani faktor (Urschitz) útját állva abbeli ambíciójának, hogy egy kézi gyorsajtót önállóan kezelhessen, felszabadulása előtt odahagyta szakmájának első stációját, belépett a «Styx» szerkesztői, Singer és Schnitzer alapította (mai Hungária) nyomdába, hol egy évi gyakornokoskodás után felszabadult.

E helyen nem sokáig élvezte a «legény»-élet gyönyöreit: ugyanez évben, 1870-ben Pest nyomdászai sztrájkba léptek. Abban az időben a «gutgesinnt Bürger»-ek szemében a sztrájk egyértelmű volt a büntény fogalmával, így történt azután, hogy János úrfinak nem volt otthon maradása. Kidobva a szülői házból, mint sztrájkoló nyomdászlegény, üres zsebbel, de büszke önérettel híven kitartott szaktársaival a hat heti bérmozgalomban. A sztrájk kudarcra végződött, ő is, mint annyi sok társa, kibukva kondíciójából, az Államnyomdába kerül. Néhány hónapi ittműködés után Reiter János főgépmester felszólítására a Pesti Részvénynyomdába lép.

A tanulnivalóság vándorútra készítette őt, otthagya Részvénybeli jó kondícióját, lyukas cipővel, rongyos ruhával, de víg kedéllyel járja a poros országutat és Brünnben három hónapig a Bžeza és Winiker-nyomdában gyorsajtónál dolgozik, innét Bécsbe kerül, gyönyörködik az 1873-iki világkiállításban, de kondíciót nem tud szerezni, visszatér tehát Budapestre, előbbi Részvénybeli állásába, 1878-ban katonai szolgálatra vonul be, résztvesz a boszniai hadjáratban, melynek végeztével Bécsben a Paul Gerin-nyomdába kerül. Dolgozik még Stein am Wildpretmarkt-ban (Schlögelmühl), Prágában, Regensburgban, innét visszavándorol Pestre; a Részvénynyomdában mint osztályvezető gépmester működik 1882-től 90-ig. Nyugtalan lelke gyakori kondícióváltoztatásra készítette: dolgozott Pressburg Frigyesnél, Birkholz és Vajdánál, Riglernél mint főgépmester, míg 1904-ben mai állomáshelyére a Franklin-Társulathoz kerül.

1873-ban az Önképző-Egylet által a Ferenciek-bazárában rendezett kollektív kiállításon, melyen Hirsch Lipót mint zsüri-tag vett részt, szép ízléses munkájáért elismerő oklevelet kapott. A 80-as években helyet kap az anyaegylet választmányában. Egész életében az általánosság érdeke volt vezéreszméje, jó szaktárs, jó elvtárs volt mindenkor, még olyankor is, mikor ez a kvalifikáció kondíciójába került. Ebben is keresendő részbeni oka sűrű állásváltásainak, sőt szaktársi öntudatára valló, ritka dicséretes jelenség, hogy a Rigler-nyomdából mint főgépmeister lépett ki a sztrájkoló személyzettel.

Jubileuma alkalmából köréje sereglő szaktársai szeretetében talán enyhét talál ez a két év óta testben-lélekben husz évet öregedett szaktársunk. Az élet ezernyi harcát, a vándorlás keserű kenyerét, a boszniai hadjárat golyózáporát, sebesülését, mindent elvisel, egész életében kacagó szívvel nézett szembe az élettel és halállal, de hogy a világháború áldozatul követelte egyik fiát (Lembergben nyugszik), két fia hadifogoly, egy fia ma is a fronton és hogy e csapások következtében életének hűséges osztályosa, jószágos hitvestársa halt meg: – ezek, és csakis ezek a csapások görnyesztették meg, tették búskomorrá a gépteremnek eladdig örökifjú, vígkedélyű, bohémtermészetű Schuster bácsiját!

KISFALUSY KÁROLY

Ma hatvanhat éves. Két gimnázium elvégzése után, tizennégy éves korában szülővárosában, Kolozsvárott, a Gámán-féle nyomdába lépett mint szedőtanonc, hol felszabadulása után három évig, 1873-ig dolgozott. A bécsi kiállítás nyomán bekövetkezett nagy pangás kikököntette innét Kisfalusyt és Stein János ugyancsak kolozsvári ref. nyomdájában kap alkalmazást, hol 1874. év végéig áll. Majd Marosvásárhelyen Imreh Sándor nyomdájába kerül, megtanulja a gépmesterséget és önállóan kezeli a gépet.

Itt már mint családos ember él, meglehetősen szűkös viszonyok között és ezen helyzet ösztökélte őt jobb keresettel járó kondíciót szerezni. 1880-ban feljött tehát Pestre. Rövidesen a Franklinba kerül a szedőszekrény mellé. Három évig az «Egyetértés» szedője és mint ilyen alapító tagja a Hirlapszedők Körének. Szervezete nem bírván az éjjeli munkát, újra a Franklin-Társulat nappali szedői sorában találjuk szorgalmas munkában a mai napig.

Boldog családi életet él. Egy fia Királyhidán postatiszt, egy leánya férjnél, legkisebb fia, a Béla gyerek a Franklinból, a szedőszekrény mellől, mozgósításkor mint diplomás soffőr a háború kellős közepébe került és ma is az olasz fronton van.

Négy unokának boldog nagyapja.

A háború kitöréséig a legkedvesebb kolléga a Franklinban. Pénztárosa volt ugyanis a régi jó bohémvilágból fennmaradt intézménynek, a «pumpkasszá»-nak. Oh azok a régi jó hétfők, amikor egytől-tízíg terjedő számkörben mozgó pöngők erejéig megvágtuk Karcsi bátyánkat, hogy egy-két-nyolc-husz pohár söröcske mellett a Kis Pizskosban elmélkedjünk a világ folyása felett! Sohse jó vissza az az idő? Milyen nyugodtan tárgyaltunk személyzeti értekezleteken, vagy társas összejöveteleken rendeltünk «noch ein Krügel»-t, ha a láthatáron kiterjesztett (nem szárnyakkal) erszénnyel megjelent Karcsi bácsi hosszú, szikár alakja...

Mindent, mindent szétrombolt a háború fürgetegje és Kisfalusy bátyánk, amikor néha szemlét tart dubioz-tételein, melyek közül sokat a halál anyala egyenlített ki, amikor egy-egy kedves kollégánk neve tűnik szeme elé, aki messze idegenben fogságban sinylődik, bizony olyankor áldott jó szívével inkább még emelné az illető kolléga «tartozik» rovatát, mintsem siratnia kellene őt.

REITER JÓZSEF

Táborszernagyi hang, snájdig huszáros temperamentum, fiatalos kedély, szép fehér bajusz, a régi tipikus bohémvilág megtestesítője, nem elrontója a kedélyes mulatságoknak, bálványa a nőknek (csak meg ne hallja «valaki»): íme nagyjában Józsi bátyánk fotográfiája.

Hatvankét éves. Tizenkét éves korában Fanda és Frohnához került szedőtanoncnak, honnét röviddel felszabadulása után H.-M.-Vásárhelyen Wodianer Fülöp nyomdájába lép, mely nyomdát akkortájt Wodianer egyik unokaöccsének adta bérbe. A 1873-iki bécsi kiállítást követő «krach» őt is az országútra dobta, végigvalcolta Ausztriát, Németországot, Düisburgban megállott és a «Rhein und Ruhr-Zeitung»-nál kap alkalmazást. Két évnél tovább nem birta a sváb kosztot, hazajön Pestre, Kertész József nyomdájában szedi a sorokat, mely nyomdát a már akkortájt hírneves ember, Tótvölgyi Titusz vette meg, kinek lapját, az akkoriban leginkább olvasott Magyar Hírlapot szedi.

Közben a Wodianer «Budapest»-jéből a szerkesztőség egy része kivált, Neuer Ignác nyomdájában megjelenő «Uj Budapest» című napilapot alapítván, mely laphoz Reiter mint metteur kerül. A vállalkozás nem sikerült, alig egy évi kínlódás után megszűnt a lap, honnan 1881-ben, 37 évvel ezelőtt Csávolszky lapjával, az «Egyetértés»-sel került mai kondíciójába a Franklin-Társulathoz.

A hírhedt tiszá-eszlári vérvádról szóló első hírt ő szedte, melyet az Egyetértés kürtölt világgá egy negyvensoros petit hírben és amely hír megindítója lett egy közel két évig tartó legsötétebb középkori rémuralomnak.

Harmincnégy éve mint metteur dolgozik a Franklin-Társulatnál. Számos munkája közül magát a «Gyógyászat» című lapot 32 éve szedi. Az 1917-ben elhunyt szerkesztője, dr. Schächter Miksa egyet. rk. tanár, az orvosi tudomány világhírű művelője, nemcsak konvencionális megszokásból szólította őt «Reifer barátom»-nak, de valójában kitűnő jó munkatársát látta benne, akire távollétében is nyugodtan bízhatta a lapot. Külföldön jártában minden nevezetes városból művészies kártyán küldi üdvözlését Reiter barátjának és egész gyűjteménye a külföldi városokból hozott ajándékoknak igazolja Schächter tanár igazi baráti érzését Reiter irányában és munkájának megbecsülését.

Az utóbbi két évtizedben lelkes előharcosa szervezeti életünknek. Minden kérdésben, mely az általánosság célját szolgálja, az elsők között agitál az ügy érdekében és fiatalos hévvel, lelkesedéssel buzdítja a személyzetet összetartásra, a szervezet erejének növelésére. Régebben két cikluson keresztül választmányi tagja volt segélyező-egyesületünknek, alelnöke a jótékony-sági körnek, mint ilyen egyik legagilisebb szervezője a múlt század kedvelt «Parasztbál»-jainak, melyeken a polgármesteri tisztet töltötte be falatrengető tekintéllyel és komolysággal. Alapító tagja a Hirlapszedők Körének és első küldöttje az Egyetértésnek, továbbá alapító és tiszteletbeli tagja a Franklinból hódító útjára indult Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegyletének, hol többféle bizottságnak volt tagja. Több éven át igazgatósági tagja volt a kerületi betegsegélyező pénztárnak.

Második nejével is boldog házasságban él.

Lelkes művelője volt az ösnyomdász-szokásnak, a «felhúzás»-nak. Ma már csendesebb, a világháború az ő kedélyét is kikezdte. Csendes rezignált öreg bácsi ő már, ritkábban hallani szívből jövő, könyfakasztó, derűs kacagását.

Minden múlandó! Az az örökké vidám, a bajban is a kedvezőbb helyzetet kereső bohém-ember ma csendes, pihenni vágyó öreg. «Die paar Jahrln, die i no hab», az a néhány év, mi az életéből hátra van. Pedig nem öreg, 62 éves, de jó kedélyét, derűs hangulatát a világháború mintha kiölte volna belőle!

JESZTRABSZKY ANTAL

Ma hatvannégy éves. Tizennégy éves korában Kertész Józsefhez ment betűszedő-tanoncnak. Felszabadulása után egy évvel a Hunyadi Mátyás-féle nyomdába lépett be, innét Kocsi Sándorhoz került. 1880-ig azután sűrűn változik kondíciója Kertész József és Hunyadi-nyomda közt, úgy, hogy néha hétfőn reggel azon gondolkozott, hogy mely nyomda a soros.

Mert úgy esett, hogy Kertész egy pöngővel többet ígért Tóni barátunknak, tehát kilépett Hunyadiból, belépett Kertészhez, Kertészre egy forinttal rálicitált Hunyadi: kilépett Kertésztől, belépett Hunyadi, Kertész ismét megtoldotta Hunyadi egy forinttal... lásd mint fent, és így ment volna ad infinitum, ha 1880-ban a Franklin-Társulathoz nem kerül és minthogy itteni kondíciójára a két vetélkedő nyomda nem bírván tovább licitálni, azóta itt szedi csendes nyugalommal a sorokat.

1892 óta boldog házasságban él.

A «Theatermacherei»-ban és felhúzásban méltó társa volt Reiter bátyáknak és Salamonnak (jelenleg faktor). Ahol valami csínyről, heccről volt szó, abban e három bohémkedélyű nyomdásznak keze vagy arrangement-ja benne volt. «Összevarrni», két egymásnak mitsem vétő szaktársat szelíden összeveszejteni, ezzel jó, derűs mulatságot szerezni a számolószedő-teremnek, ozsonnákat elcserélni, cipőbe tojást (!) tenni, a kabát ujját bekötni, a pipába paprikát csempészni, hétfőn a «blau»-t csináló szaktárs helyére kitömött majmot helyezni stb. stb. hasonló kedves elmésségek vidám fűszerezői voltak a múlt századig kollégáink rövid-bús életének és Jesztrabszky barátunk mindenkor kiapadhatatlan forrása volt a találékonyságnak a heccek terén.

Ma már ő is csendes. Kilopta a fényt, mosolyt, kacagást, derűt a szedőtermekből a Nagy Rém! Mindnyájunknak van gyásza, szenvedése!

Elfelejtjük a mosolyt!

ROTH SAMU

(Ha hatvanöt éves. Tizenhárom éves korában, 1866-ban betűszedő-inas lett. Élete sohasem volt rózsás, de a nyomdász őshumor tizenhárompróbás képviselője volt. A háború őt is megörölte. Fia, ki orosz fogoly volt, fogságból hazautaztában eltűnt. Valahol Svédországban van eltemetve, de a szülők nem hiszik azt. Összegyűrt, elmosódott kártyát mutatnak, mely 1917 szeptemberéről van keltezve és a mely azt mondja, hogy az ő Károly fiúk hazajön. Ők várják...

Önéletrajzát alábbiakban közlöm:)

Születtem – itt kezdődött a péch. Ez volt az első és legnagyobb péchem!

Tanonctársaim közül én voltam az a kiválasztott, aki okkal, de legtöbbször ok nélkül a leggyakrabban részesültem az ütlegeknek sűrű áldásában. Ez is péch volt!

Mint fiatal segéd bebarangoltam a fél világot, egy német városban szerencsés jövőre nyílik alkalmam: ép ekkor haza kellett jönnöm a sorozáshoz, tauglich lettem katonának, de a szerencse elrepült, megint péch... és így tovább az életem valóságos szuroktenger. Ha legalább egész életem során felgyülemlett péchet ma eladhatnám! A háborúban a szuroknak jó ára van.

Csak egy percre... Mosolyt, derűt lássunk körülöttünk, amíg szivünkbe ünnepi hangulat költözik!

Amikor azt ünnepeljük, hogy hat szaktársunk félszázadot és annál többet töltött nehéz, szervetölő munkában, szeretettel ölelünk magunkhoz és üdvözlünk titeket további munkásságtok útján.

És ha volt is éltetekben olyan mozzanat, melynek előidézője a körülmény, a helyzet, a jóhiszeműség, a tapasztalatlanság volt, ha van élteteknek olyan lapja, melyet ti magatok szeretnétek leginkább kiszakítani, nyugtassátok, pihentessétek meg lelketeket e napon: a hosszú esztendő munkásságával, a munkásélet szenvedéseivel, mártiriumával, szükségben és ezernyi gondok közt élve, az élet viharában tépve, szaggatva: megszereztétek a jogot arra, hogy büszke, becsületesen fölemelt munkásfővel és szívvel fogadhassátok szívből jövő ünnepi kézszerításunkat!